

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
Ministry for Education

Broj: 11-04/03-34-644-9/26
Sarajevo, 30. 03. 2026. godine

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO

n/r Elvedin Okerić, predsjedavajući Skupštine Kantona Sarajevo

Predmet: Odgovor na zastupničku inicijativu, *dostavlja se*

ZASTUPNIČKA INICIJATIVA:

Zastupnica Sebija Izetbegović je u skladu s članom 106. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 41/12- Drugi novi prečišćeni tekst, 15/13, 47/13, 47/15, 48/16, 9/20, 14/20, 16/22, 17/22-Ispravka i 47/24), dana 16.03.2026. godine, uputila zastupničku inicijativu: „Da Ministarstvo za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo pokrene sistemski inspekcijski nadzor i tehničku provjeru ispravnosti svih mašina i opreme koje se koriste u nastavnom procesu u srednjim školama za stručno obrazovanje i osposobljavanje“.

OBRAZLOŽENJE: *U srednjim stručnim školama učenici tokom praktične nastave koriste različite vrste mašina i tehničke opreme (tokarske, glodalice, stolarske mašine, električne uređaje i drugu industrijsku opremu), pri čemu su učenici i nastavni kadar direktno izloženi potencijalnim sugurnosnim rizicima. S obzirom na prirodu rada sa takvom opremom, svako neadekvatno održavanje mašina ili nedostatak sigurnosnih procedura može imati za posljedicu lakše ili teže tjelesne povrede, pa čak i trajna fizička oštećenja učenika ili nastavnog osoblja. Iz tog razloga smatram da je od posebnog značaja osigurati da sva oprema koja se koristi u nastavnom procesu ispunjava tehničke i sigurnosne standarde, te da su učenici i nastavnici adekvatno zaštićeni tokom praktične nastave.*

S tim u vezi, predlažem da Ministarstvo za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo:

- 1. Pokrene inspekcijski nadzor i tehničku provjeru ispravnosti svih mašina i tehničke opreme koje se koriste u nastavnom procesu u srednjim stručnim školama.*
- 2. Izvrši provjeru da li sve mašine koje se koriste u nastavi posjeduju važeće ateste i tehničku dokumentaciju za sigurnu upotrebu.*
- 3. Provjeri da li je nastavni kadar koji rukuje mašinama adekvatno stručno osposobljen za sigurno korištenje opreme u nastavnom procesu.*
- 4. Izvrši nadzor nad tim da li se tokom praktične nastave primjenjuju sve propisane sigurnosne mjere i standardi zaštite na radu.*
- 5. Provjeri da li učenici i nastavno osoblje koriste odgovarajuću HTZ (ličnu zaštitnu) opremu prilikom rada na mašinama.*

Također, predlažem da Ministarstvo razmotri mogućnost da se uvede obavezna godišnja inspekcijska provjera i tehnički nadzor opreme prije početka svake školske godine, kako bi se pravovremeno otklonili svi eventualni nedostaci i osigurali sigurni uslovi za izvođenje praktične nastave.

Cilj ove inicijative je zaštita sigurnosti učenika i nastavnog osoblja, unapređenje sigurnosti u obrazovnom procesu i sprječavanje mogućih nesretnih događaja koji mogu imati ozbiljne posljedice po zdravlje i život učesnika nastavnog procesa.

ODGOVOR: Ministarstvo za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo (u nastavku teksta: Ministarstvo) pozdravlja inicijativu zastupnice Sebijе Izetbegović usmjerenu na zaštitu sigurnosti učenika i nastavnika tokom realizacije praktične nastave u školi, te sprječavanje mogućih nesretnih događaja koji mogu imati ozbiljne posljedice po zdravlje i život svih učesnika u nastavnom procesu.

S tim u vezi, ističemo da Ministarstvo posebnu važnost pridaje osiguranju sigurnosti učenika i nastavnika tokom realizacije praktične nastave u školi.

U vezi sa podnesenom inicijativom, informišemo Vas da član 74. stav (4) tačka e) Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi u Kantonu Sarajevo (Službene novine Kantona Sarajevo, broj: 27/24), propisuje da su škole obavezne brinuti se o sigurnosti učenika.

Dalje, škole imaju obavezu postupati u skladu sa odredbama Pravilnika o organizovanju i izvođenju praktične nastave i laboratorijskog rada u srednjim školama u Kantonu Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 30/20) (u nastavku teksta: Pravilnik), u kojem član 11. tačka n) propisuje obavezu škole da obezbijedi sticanje odgovarajućih znanja učenika iz oblasti zaštite na radu, u obimu koji odgovara potrebi struke i obrazovnog profila za koje se vrši obrazovanje putem nastavnog plana i programa. Član 12. tačka c) Pravilnika propisuje da u pogledu izvođenja praktične nastave, učenik ima obavezu da se ponaša u skladu sa propisima o zaštiti i sigurnosti na radu i zdravstvenoj zaštiti, sigurnosti od požara, sanitarno-tehničkim i higijenskim zahtjevima. Član 14. stav (3) Pravilnika propisuje da prije početka izvođenja praktične nastave/laboratorijskog rada učenici moraju usvojiti sadržaje iz osnova zaštite na radu propisane nastavnim planom i programom, odnosno internim aktima poslovnog subjekta u slučajevima kada se praktična nastava ili njen dio izvodi kod poslovnog subjekta. Stav (4) istog člana Pravilnika propisuje da kod izvođenja svake pojedinačne aktivnosti tokom izvođenja praktične nastave/laboratorijskog rada, učenik mora biti upoznat s izvorima opasnosti, usvajati postupke rada na siguran način i primijeniti zaštitna sredstva u skladu sa važećim propisima kojima se uređuje sigurnost i zaštita na radu.

Ministarstvo je, uvidjevši važnost osiguranja zaštite na radu, kroz Pedagoške standarde i normative za odgoj i obrazovanje u osnovnoj i srednjoj školi („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 3/25 i 29/25) u tački 13.1. pod nazivom *Opis poslova ostalog osoblja za podršku funkcioniranja i rada škole* propisalo radno mjesto *povjerenik za zaštitu na radu*. U opisu poslova povjerenika za zaštitu na radu navedeno je sljedeće:

- da zahtjeva od poslodavca da preduzme odgovarajuće mjere i dostavi mu prijedlog za ublažavanje rizika i otklanjanja izvora opasnosti;
- informira radnike o provođenju mjera zaštite na radu;
- zahtjeva inspekcijski pregled ako smatra da mjere koje je preduzeo poslodavac nisu primjerene cilju po kojem treba osigurati sigurne i zdrave uvjete rada i iznosi svoja zapažanja u toku inspekcijskog pregleda koji su iz domena zaštite na radu;
- prisustvuje inspekcijskim pregledima i/ili dostavlja svoja zapažanja u toku inspekcijskih pregleda koji su iz domena zaštite na radu.

Oblast zaštite na radu uređena je Zakonom o zaštiti na radu („Službene novine Federacije BiH“, broj 79/2020) i Pravilima o procjeni rizika („Službene novine Federacije BiH“, broj 23/21), čije relevantne odredbe navodimo u nastavku:

- Zakonom o zaštiti na radu (u nastavku teksta: Zakon) uređuju se prava, obaveze i odgovornosti poslodavaca i radnika u vezi sa provođenjem i poboljšanjem sigurnosti i zaštite zdravlja radnika na radu, kao i opća načela prevencije, te sistem pravila sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, čijom primjenom se postiže sprječavanje povreda na radu, profesionalnih oboljenja i drugih oboljenja u vezi sa radom.
- Član 5. stav (1) tačka d) Zakona propisuje da pravo na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu imaju učenici i studenti na praktičnoj nastavi.
- Član 20. stav (1) Zakona propisuje da je poslodavac obavezan da prilikom organizovanja rada i radnog procesa osigura preventivne mjere radi zaštite života i zdravlja zaposlenih, kao i

potrebna materijalna sredstva za njihovu primjenu. Stav (2) istog člana Zakona propisuje da je poslodavac dužan da osigura preventivne mjere prije početka rada radnika, u toku rada, kao i kod svake izmjene tehnološkog postupka, izborom radnih i proizvodnih metoda kojima se osigurava najveća sigurnost i zaštita zdravlja na radu, zasnovana na primjeni propisa iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, radnih odnosa, tehničkih propisa i standarda, propisa iz oblasti zdravstvene zaštite i dr.

- Član 22. tačka j) Zakona pripisuje da je poslodavac dužan da osigura periodične preglede sredstava rada i sredstava i opreme lične zaštite pri radu, u skladu sa tehničkim standardima, dok tačka l) istog člana Zakona propisuje da je poslodavac dužan da osigura periodične preglede i ispitivanja sredstava rada i opreme, radnih i pomoćnih prostorija i sredstava i opreme lične zaštite, koji ne podliježu obavezanim periodičnim pregledima i ispitivanjima, na način, po postupku i u rokovima utvrđenim općim aktom.
- Član 23. stav (1) Zakona propisuje da je poslodavac dužan svojim internim aktom o zaštiti na radu utvrditi organizaciju provođenja zaštite na radu, pravila prevencije i zaštite, poslove sa povećanim rizikom, poslove na kojima se provodi mjera skraćivanja radnog vremena, način utvrđivanja zdravstvenog stanja radnika koji rade na poslovima sa povećanim rizikom, i drugih radnika, sredstva i opremu lične zaštite koja pripadaju radniku, te prava, obaveze i odgovornosti radnika za zaštitu na radu i drugih radnika u ovoj oblasti, kao i druga pitanja od značaja za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu.
- Član 70. stav (2) Zakona propisuje da je zabranjen rad maloljetnicima na poslovima koji mogu ugroziti njihovo zdravlje i razvoj.
- Član 77. stav (1) Zakona propisuje da su u vršenju inspekcijeskog nadzora inspektori obavezni kod poslodavca, kod kojeg se obavljaju tehničko-tehnološki procesi rada, izvršiti preglede najmanje jednom godišnje, a u drugim slučajevima po potrebi.
- Zakonom je propisana obaveza poslodavca da izradi interni akt o procjeni rizika na radnim mjestima koji predstavlja osnov za donošenje Pravilnika o zaštiti na radu.
- Član 4. stav (1) Pravila o procjeni rizika (Službene novine Federacije BiH, broj 23/21) (u nastavku teksta: Pravila) propisuje obavezu poslodavca da vrši procjenu rizika za svako radno mjesto i mjesto rada u radnoj okolini. Stav (2) istog člana Pravila propisuje da je akt o procjeni rizika osnov za izradu internog akta o zaštiti na radu kojeg donosi poslodavac, a kojim se utvrđuje organizacija provođenja zaštite na radu, pravila prevencije i zaštite, poslovi sa povećanim rizikom, poslovi na kojima se provodi mjera skraćivanja radnog vremena, način utvrđivanja zdravstvenog stanja radnika koji rade na poslovima sa povećanim rizikom i drugih radnika, sredstva i oprema lične zaštite koja pripadaju radniku, te prava, obaveze i odgovornosti radnika za zaštitu na radu i drugih radnika u ovoj oblasti, kao i druga pitanja od značaja za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu.
- Član 5. Pravila propisuje da akt o procjeni rizika može izraditi ovlaštena organizacija koja ima dozvolu Federalnog ministarstva rada i socijalne politike za obavljanje te vrste poslova.
- Član 6. stav (2) Pravila propisuje da se postupak procjene rizika kod poslodavca provodi u odnosu na organizaciju rada i radni proces kod poslodavca, sredstva rada, sirovine i materijale koji se koriste u tehničko-tehnološkom i radnom procesu, uvjete rada na mjestu rada i u radnoj okolini, te druge elemente koji mogu izazvati rizik od nastanka povreda, profesionalnih oboljenja ili oštećenja zdravlja radnika.
- Član 16. stav (1) Pravila propisuje da na osnovu procijenjenih rizika na radnim mjestima i mjestima rada u radnoj okolini, aktom o procjeni rizika se utvrđuju način i mjere za sprječavanje, otklanjanje ili smanjenje rizika na najmanju moguću mjeru. Stav (2) istog člana Pravila propisuje da ako su procijenjeni rizici takve prirode da život i zdravlje radnika nisu

teže ugroženi, a za čije otklanjanje su potrebna veća investiciona ulaganja, aktom o procjeni rizika mogu se utvrditi mjere i rokovi za njihovo provođenje, s ciljem potpunog otklanjanja rizika ili smanjenja rizika na najmanju moguću mjeru. Stav (3) istog člana Pravila propisuje da je za provođenje mjera za sprječavanje, otklanjanje ili smanjenje rizika odgovoran poslodavac neposredno ili preko radnika za zaštitu na radu ili preko drugog lica koje obavlja poslove zaštite na radu kod poslodavca.

- Član 17. tačka b) i c) Pravila propisuje da mjere koje se aktom o procjeni rizika utvrđuju za otklanjanje, smanjenje ili sprječavanje rizika, mogu biti: održavanje sredstava rada u ispravnom stanju i vršenje propisanih periodičnih pregleda i ispitivanja sredstava rada i opreme i vršenje propisanih periodičnih pregleda i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklima.

U skladu sa navedenim, Ministarstvo smatra da važećim propisima nije izričito propisana obaveza provođenja inspekcijskog nadzora sredstava rada i sredstava i opreme lične zaštite pri radu u godišnjem intervalu, slijedom čega je za implementaciju predmetne inicijative nužno izvršiti izmjene i dopune relevantnog normativnog okvira.

S obzirom da je Zakonom propisano da je poslodavac (u ovom slučaju škola) dužan da osigura periodične preglede sredstava rada i sredstava i opreme lične zaštite pri radu, u skladu sa tehničkim standardima, iz navedenog proizilazi da je škola dužna izraditi interni akt o procjeni rizika na radnim mjestima koji predstavlja osnov za donošenje Pravilnika o zaštiti na radu kojim se uređuje i pitanje periodičnih pregleda sredstava rada i sredstava i opreme lične zaštite pri radu, u skladu sa tehničkim standardima.

S tim u vezi, informišemo Vas da srednje škole za stručno obrazovanje i obuku u Kantonu Sarajevo koje realiziraju praktičnu nastavu u prostorijama škole postupaju u skladu sa odredbama Pravilnika o zaštiti na radu koje su donijele kao interni akt, u skladu sa važećim propisima.

S poštovanjem,

Dostaviti:

1. Naslovu,
2. a/a.